

VRCHNÍ SOUD
V PRAZE

2.2.2000

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne
KRAJSKÝ SOUD V PLZNI

dne

14. 2. 2000

8 To 143/99

KRAJSKÝ SOUD V PLZNI

DOSLO 14-02-2000

Podáno
Ladl. 9
Právní
Právní
Právní

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 2. února 2000 odvolání obžalovaného S [redacted] L [redacted], nar. [redacted], proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 26. listopadu 1999 č.j. 33 T 8/99-416 a rozhodl t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek částečně zrušuje a to ve výroku, kterým bylo rozhodnuto, že podle § 29 odst. 1 trestního zákona se doba výkonu trestu odpykaného ve věznici se zvýšenou ostrahou nezapočítává pro účely podmíněného propuštění do výkonu trestu.

O d ů v o d n ě n í

I.

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni byl obžalovaný S [redacted] L [redacted] uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., jako zvláště nebezpečný recidivista podle § 41 odst. 1 tr. zák. Za tento trestný čin mu byl uložen výjimečný trest odnětí svobody na doživotí. Pro výkon trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále bylo rozhodnuto, že podle § 29 odst. 1 věta třetí tr. zák. se doba výkonu trestu odpykaného ve věznici se zvýšenou ostrahou pro účely podmíněného propuštění do výkonu trestu nezapočítává.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obžalovaný měl trestného činu dopustit tím, že dne 24.3.1999 v době mezi 10,00 až 11,00 hodin v Rokycanech, ve sklepě domu č.p. [redacted]

*Krajský soud
Plzeň*

v [redacted], v úmyslu usmrtit, brutálním způsobem napadl poškozenou A [redacted] F [redacted], nar. [redacted], útočil proti ní opakovanými údery do obličeje rukou sevřenou v pěst, šlapáním obutou nohou do oblasti tváře, stlačením hrudníku silou větší intenzity, kopáním do oblasti břicha silou velké intenzity, tlučením hlavou poškozené do pevné tvrdé podložky, rdoušením, zavedením pevného předmětu tyčkovitého charakteru do konečníku a pochvy, čímž A [redacted] F [redacted] způsobil rozsáhlé krevní podlitiny na obličeji a krku, především vlevo, oděrky v obličeji, tržné zhmožděné rány v oblasti levého oka, rozsáhlé tržné zhmožděné rány na vnitřní straně rtů vlevo, drobné oděrky při hraně dolní čelisti vpravo, krevní výrony na přední ploše hrudníku, drobné krevní výrony na levém prsu, krevní výrony ve stěně břišní a stydké krajině, krevní výrony na pravém lokti, krevní výron a oděrku na zádech, drobné oděrky na kolenou, kapsovitý krevní výron v měkkých pokrývkách lebních v pravé spánkové, čelní a temenní krajině, otok a drobné ložiskové poranění mozku, nevelké zakrvácení mezi mozkové obaly do mozkových komor, rozsáhlé krevní výrony v podkoží a řídkém pojivu krku, zlomení obou velkých rohů jazyky, zlomení štítné chrupavky, prudkou plicní rozedmu až vmezeřeného typu, tečkovité krevní výronky pod poplicnicí, zlomení hrudní kosti, sériovou zlomeninu žeber vpravo, místy s protržením nástěnné pohrudnice, prokrvácení závěsu tenkého střeva a roztržení vchodu poševního a hráze, krevní výron ve stěně pochvy, trhliny s krevními podlitinami ve sliznici konečníku, A [redacted] F [redacted] tak způsobil silná bolestivá poranění, jejichž následkem byla smrt poškozené, bezprostřední příčinou smrti pak bylo udušení ze rdoušení, přičemž rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 31.5.1983, sp.zn. 5T 91/83, který nabyl právní moci dne 31.5.1983, byl odsouzen, mimo jiné, pro trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák. a pokus trestného činu znásilnění podle § 8 odst. 1 k § 241 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř roků, který vykonal, rozsudkem Okresního soudu v Rokycanech sp.zn. 1T 14/91 ze dne 4.5.1993, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni sp.zn. 3To 438/93 ze dne 14.11.1994, byl odsouzen, mimo jiné, pro pokus trestného činu znásilnění podle § 8 odst. 1 k § 241 odst. 1 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání pěti let, který vykonal dne 29.7.1997.

II.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání obžalovaný. Odvolání odůvodnil jeho obhájce JUDr. Štěpán Bednář. Odvolání směřuje do výroku o vině i trestu. Odvolatel poukazuje na nevěrohodnost výpovědi svědků F [redacted], K [redacted] a K [redacted], kteří měli důvod vypovídat v neprospěch obžalovaného. Navrhuje zkoumání jejich pravdomluvnosti znalcem psychologem. Také další

177

svědci, kteří jej údajně viděli v blízkosti místa činu jsou podle odvolatele nevěrohodní. Dále zpochybnil, že by tepláky a boty, na kterých byla zjištěna krev poškozené, měl obžalovaný vůbec na sobě. V případě tepláků, na kterých byla zjištěna krev na spodní části nohavic, pak již nelze tyto podrobit dalšímu zkoumání, které by umožnilo identifikovat osobu, která je nosila, proto, protože byly již zničeny. Brýle nalezené na místě pak nebyly žádným svědkem identifikovány jako brýle poškozené a v tomto směru mělo být vedeno pátrání po očních optikách v Rokycanech. Soud dále nevěnoval pozornost výpovědi jedné ze svědkyň, která původně nevyloučila, že klíče zajištěné v bytě, kde se zdržoval obžalovaný, se na místě nacházely ještě v době, kdy poškozená žila. Tyto klíče pak byly následně zajištěny a provedenou zkouškou prokazatelně patřily poškozené. Soud se dále nevypořádal s otázkou přičetnosti obžalovaného, kdy znalci nezkoumali, jakým konkrétním způsobem působí na obžalovaného Rohypnol v kombinaci s alkoholem. Navíc bylo zjištěno, že obžalovaný požíval i další nezjištěné léky. Dále polemizuje se závěrem soudu, že k usmrcení došlo zvláště surovým způsobem. Znalci totiž nevyloučili, že oběť útoku byla po smrti již po prvním úderu pěstí. S ohledem na skutečnosti uváděné ohledně přičetnosti pak nelze učinit závěr, že se jedná o zvláště nebezpečnou recidivu. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Pro případ, že odvolací soud dospěje k závěru, že výrok o vině je správný, navrhl uložení mírnějšího trestu.

Obžalovaný sám před odvolacím soudem předložil novou verzi své obhajoby. Uvedl, že v domě, kde došlo k usmrcení poškozené skutečně byl a se svědkyní E. J. hovořil. Snažil se jí zabránit v tom, aby uzamkla sklep, protože ve sklepě byla svědkyně I. F. s "frajerem". Tím byl podle všeho svědek J. F. Když po odchodu J. zjistil, že je F. od krve, přinesl jí tepláky, do kterých se převlékla. Jedná se o zajištěné tepláky, na kterých byla zjištěna krev poškozené. Motívem jednání I. F. pak bylo, podle obžalovaného, to, že F. dlužila poškozené 14,000,- Kč a nehodlala jí je vrátit. Poté, kdy státní zástupkyně při svém konečném návrhu tuto změnu výpovědi označila za nevěrohodnou, mimo jiné proto, že na těle poškozené byly shledány i stopy sexuální agrese, která nespovídá o tom, že by se útoku dopustila žena, doplnil obžalovaný svou verzi o další tvrzení, a to, že byl přítomen ve sklepě v době, kdy byla poškozená již mrtvá, a že byl svědkem toho, že svědkyně I. F. strkala poškozené nějakou "tyčku" do konečníku a genitálu, aby to vypadalo tak, že se jedná o sexuální motiv.

III.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek ve všech jeho výrocích a přezkoumal i postup řízení, které rozsudku předcházelo. Shledal, že odvolání je částečně důvodné, i když z jiných důvodů než uváděných odvolatelem.

Předně je nutno uvést, že řízení předcházející napadenému rozsudku nevykazuje žádných závad. Právo obžalovaného na obhajobu bylo v plné míře respektováno.

Skutková zjištění soudu prvního stupně jsou naprosto správná a úplná a odvolací soud se s nimi plně ztotožňuje. Odvolací námitky proti skutkovým zjištěním lze rozdělit na dvě skupiny. Jednak to jsou námitky uplatněné již v písemném vyhotovení odvolání a v konečném návrhu obhájce, jednak to je nová verze obhajoby obžalovaného, se kterou přišel obžalovaný až v odvolacím řízení.

Pokud se týče první skupiny námitek, lze konstatovat, že se jimi v dostatečné míře zabýval již soud prvního stupně. Nad rámec jeho argumentace lze uvést stručně, že odvolací soud neshledává žádný důvod k tomu, aby byli svědkové podrobeni psychologickému zkoumání, protože nevzniklo žádné podezření, že by nebyli schopni vnímat, uchovávat v paměti a reprodukovat skutečnosti, ke kterým byli vyslýcháni. Ostatně nebyl ani shledán důvod k tomu, že by vědomě vypovídali nepravdu v neprospěch obžalovaného. Drobné rozpory v jejich výpovědích ještě nezakládají jejich nevěrohodnost. Pokud znalkyně uvedla, že z bot, které jí byly předloženy, odebrala vzorky krve, pak nemá soud důvodu tomuto tvrzení nevěřit. Konečně znalkyně uvedla, v souladu s výpověďmi svědkyň I. F. a V. K., že na botách shledala známky snahy o jejich umytí. Zjišťování skutečného vlastníka a případně i nositele předmětných zakrvácených tepláků je, jak správně uvedl i odvolatel, již nemožné. Navíc, podle názoru odvolacího soudu, i zbytečné, protože se zjevně nejednalo o tepláky obžalovaného a na druhou stranu je obžalovaný prokazatelně měl po činu na sobě. Je samozřejmě logické, že poté, kdy se svlékl ze zakrváceného oblečení, které uložil do igelitové tašky, kde je viděla svědkyně I. F., a které později páčil, se musel do něčeho převléknout, aby nebyl nahý. Stejně tak je logické, že si musel půjčit jiné boty, protože jeho byly mokré po mytí. Otázka klíčů byla vysvětlena již před soudem prvního stupně a odvolací soud nepovažuje za logické jiné vysvětlení, než to, že klíče se do bytu F. dostaly až po smrti poškozené

475

a že je tam donesl pachatel vraždy, tedy obžalovaný. Stejně tak i otázka brýlí se jeví v souladu s dalšími nepřímými důkazy jasnou. Poškozená nepochybně brýle užívala a na místě činu se rozbité brýle našly. Pouze z toho, že nikdo nebyl schopen tyto brýle jednoznačně identifikovat jako majetek poškozené nelze činit obsáhlé závěry o tom, že pachatelem nebyl obžalovaný. Konečně tvar i stav zajištěného zbytku brýlí je typický spíše pro starší osoby. Působení Rohypnolu na obžalovaného bylo předmětem znaleckého zkoumání. Pro úplnost je třeba uvést, že obžalovaný původně o požití žádného léku nevypovídal a že před znalci psychiatry předstíral duševní chorobu. Za této situace je další znalecké zkoumání zaměřené i na otázku působení nezjištěných léků v nezjištěném množství na obžalovaného zcela zbytečné.

Odvolací soud se při svém rozhodnutí musel vypořádat i se změnou obhajobou obžalovaného, kterého k této otázce znovu procesně vyslechl. Je třeba uvést, že již sama změna obhajoby až v odvolacím řízení se jeví krajně podezřelou. Stejně tak nebudí důvěru ani vysvětlení obžalovaného, že svou výpovědí nechtěl ublížit svědkyni I. F. Konečně samotná nová obhajoba je spíše zoufalou reakcí na nepříznivou důkazní situaci, jak bude argumentováno níže. Obžalovaný, poté kdy prohlásil, že řekne konečně pravdu, připustil, že se v domě v [redacted] v době činu nacházel, že hovořil se svědkyní E. J. a že věděl o tom, že ve sklepě je I. F. V domě byl však spatřen, narozdíl od F. a F., i dalšími svědkyněmi a na jiných místech než před dveřmi do sklepa. Dále je nutno souhlasit s argumentací státní zástupkyně v tom směru, že rozsah poranění poškozené svědčí o násilí velké intenzity, navíc s možnou sexuální motivací, kterého by žena byla těžko schopná. Okamžité dodatečné vysvětlení obžalovaného nelze akceptovat proto, že podle obžalovaného měla být poškozená v době zraňování v oblasti genitálu a konečníku již mrtvá, zatímco podle znalců jí i tato poranění byla způsobena za života. Kromě toho si tímto tvrzením obžalovaný opět protiřečí, protože původně uváděl, že ve sklepě vůbec nebyl, zatímco v reakci na konečný návrh státní zástupkyně toto své tvrzení opět popírá. Odvolací soud tedy novou verzi obhajoby odmítl jako zjevně účelovou a v rozporu s provedenými důkazy.

Odvolací soud se plně ztotožňuje s použitou právní kvalifikací. Pokud je namítáno, že skutek nebyl spáchán zvlášť surovým způsobem, pak je třeba připomenout, že obžalovaný vedl útok velice razantně proti oběti, která se s ohledem na svůj věk, stav a prostředí, ve kterém k útoku došlo, nemohla účinně bránit. Přesto však obžalovaný, aniž by musel překonávat účinný odpor poškozené, střídal jednotlivé zraňující mechanismy a dá se říci,

že oběť za živa devastoval. O tom svědčí jednoznačně stav, v jakém byla poškozená nalezena i znalecký soudně lékařský posudek. Jedná se skutečně o brutalitu vysoko převyšující obvyklé způsoby páčání obdobné trestné činnosti. Závěr o mimořádně surovém způsobu spáchání trestného činu je tedy plně na místě.

Zcela správný je i závěr soudu o zvlášť nebezpečné recidivě obžalovaného.

Odvolací soud se plně ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně v tom, že je na místě uložení výjimečného trestu na doživotí. Podmínky ustanovení § 29 odst. 3 tr. zák. totiž byly jednoznačně naplněny. Obžalovaný se dopustil mimořádně zavrženíhodného činu a to způsobem, pro který se v soudní praxi těžko nalézá obdoba. Činem způsobil nenapravitelný následek. Přitom se jedná o pachatele, který se již v minulosti obdobných násilných útoků proti starším ženám i proti jiným osobám dopustil. S ohledem na závěry znalců psychiatrů a psychologa je pak nebezpečnost recidivy vysoká. Na obžalovaného bylo v minulosti opakovaně působeno tresty odnětí svobody. Obžalovaný však vždy velice záhy po propuštění z výkonu trestu páčá další trestnou činnost. Výkon trestu se tedy zcela míjí svým výchovným účinkem. Za této situace je uložení trestu na doživotí v zájmu ochrany společnosti. Předchozí zkušenosti pak vedou k závěru, že mírnější trest není v případě obžalovaného účinný.

V souladu se zákonem rozhodl soud prvního stupně o způsobu výkonu trestu ve věznici se zvýšenou ostrahou.

IV.

Pochybení bylo shledáno ve výroku, kterým podle § 29 odst. 1 věta třetí tr. zák. rozhodl soud prvního stupně tak, že do doby rozhodné pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody se doba strávená ve věznici se zvýšenou ostrahou nezapočítává. Podle závěru znalců psychiatrů i podle názoru odvolacího soudu se na nynější trestné činnosti obžalovaného podílěla jeho zvýšená agresivita. Pravděpodobná je i sexuální agrese. Podle znalců je možné, že s nástupem stáří dojde ke změně razance intenzivních projevů osobnosti obžalovaného. Přitom lze hovořit o věku 60-65 let. Podle § 62 odst. 2 tr. zák. může být osoba odsouzená k výjimečnému trestu na doživotí podmíněně propuštěna až po odpykání dvaceti let trestu odnětí svobody. V této době také obžalovaný dosáhne shora uvedené hranice stáří. Podle názoru odvolacího soudu nelze za této situace předem vyloučit možnost

376-

podmíněného propuštění obžalovaného na svobodu v době, kdy jeho nebezpečnost pro společnost může být stářím redukována na minimum. Konečně o tom, že užití ustanovení § 29 odst. 1 věta třetí tr. zák. je skutečně naprostou výjimkou svědčí i to, že nebylo použito ani v případech závažnějších trestných činů a nebezpečnějších pachatelů. Ze všech těchto důvodů odvolací soud tento výrok napadeného rozsudku zrušil, když další výroky pokládá za naprosto správné.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 2. února 2000

JUDr. Jiří L n ě n i č k a
předseda senátu v.r.

Za správnost vyhotovení:

